

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Don Bosco Technisch Instituut te SINT-PIETERS-WOLUWE

Hoofdstructuur	deeltijds beroepssecundair onderwijs
Instellingsnummer	33829
Instelling	Don Bosco Technisch Instituut
Directeur	Gert VAN DER SCHUEREN
Adres	Guldendallaan 90 - 1150 SINT-PIETERS-WOLUWE
Telefoon	02-771.99.62
Fax	02-771.18.13
E-mail	don.bosco@vgc.be
Website	http://www.donbosco.be
Bestuur van de instelling	VZW Don Bosco Onderwijscentrum
Adres	Don Boscolaar 15 - 3050 OUD-HEVERLEE
Scholengemeenschap	SGKSO Sint-Gorik Brussel
Adres	Landsroemlaan 126 - 1083 GANSHOREN
CLB	Vrij CLB Pieter Breughel
Adres	Opzichterstraat 84 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	4-11-2013, 5-11-2013, 7-11-2013, 8-11-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	08-11-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	13-12-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Monique Van der Straeten
Teamleden	Etienne Gielen, Gabriël Poppe
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leerprestaties in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT HET CENTRUM DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert het centrum de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet het centrum aan de onderwijsdoelstellingen?.....	8
3.1.1.1 Project algemene vakken in de tweede graad, de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad (leerplannummer D/2012/7841/055)	8
3.1.1.2 Interieurbouwer	11
3.1.1.3 Keukenmedewerker	12
3.1.1.4 Machinaal houtbewerker	14
3.1.1.5 Magazijnmedewerker	16
3.1.1.6 Schilder-decorateur	17
3.1.1.7 Verzorgende/zorgkundige	19
3.1.1.8 Winkelbediende	20
3.1.1.9 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	22
3.1.2 Voldoet het centrum aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	24
3.1.3 Voldoet het centrum aan de overige erkenningsvoorwaarden?	24
4 BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?	25
4.1 Loopbaanbegeleiding	25
4.2 Evaluatiepraktijk	27
5 ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM	29
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM	31
6.1 Wat doet het centrum goed?	31
6.2 Wat kan het centrum verbeteren?	31
6.3 Wat moet het centrum verbeteren?	32
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	33

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of het centrum

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door het centrum,
3. het algemeen beleid van het centrum.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam het gehele centrum aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in het centrum een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leerprestaties.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
2. Om de kwaliteitsbewaking door het centrum na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of het centrum voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt het centrum voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt het centrum om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt het centrum de doelen en gaat het centrum dit na?
 - ontwikkeling: heeft het centrum aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van het centrum aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van het centrum. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van het centrum of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van het centrum of van structuuronderdelen als het centrum binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van het centrum of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of het centrum de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van het centrum de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van het centrum het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van het centrum of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

Het centrum mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Centrum voor leren en werken (CLW) is administratief verbonden aan de Don Bosco School voor Wetenschappen en Techniek. Het centrum is gehuisvest in een zijvleugel van de secundaire school in de Fr. Gaystraat in Sint-Pieters-Woluwe. Het CLW organiseert zorg-, diensten- en nijverheidsgerichte opleidingen. Voor de houtopleidingen maakt het centrum soms gebruik van de werkplaatsen van de secundaire school. Op het ogenblik van de doorlichting telt het CLW 140 leerlingen, van wie bijna twee derde ouder is dan achttien jaar.

Het erkenningsonderzoek van de vakken en de opleidingen in de focus leverde de volgende resultaten op. Voor de algemene vorming (AV) voldoet de leerplanrealisatie voor project algemene vakken (PAV) niet op het niveau van de tweede graad, van de derde graad en van het derde leerjaar van de derde graad. De leerplandoelstellingen worden niet volledig en onvoldoende evenwichtig aangeboden. Bovendien beantwoordt het nagestreefde beheersingsniveau niet aan de verwachtingen van het leerplan. De evaluatiepraktijk is niet voldoende gebaseerd op valide gegevens.

Wat de beroepsgerichte vorming (BGV) betreft, voldoet de realisatie voor de lineaire opleidingen Verzorgende en Zorgkundige en voor de modulaire opleidingen Machinaal houtbewerker, Magazijnmedewerker en Schilder-decorateur. De competenties worden doorgaans omgezet in zinvolle en doeltreffende opdrachten. De realisatie voldoet niet voor de modulaire opleidingen Keukenmedewerker, Interieurbouwer en Winkelbediende. De oorzaken zijn vooral de onvoldoende realisatie van de competenties, maar ook de tekorten op materieel vlak. Doorgaans worden de module-overschrijdende competenties te weinig doelgericht ontwikkeld, verschillen tussen de opleidingen niet te na gesproken. Deze tekortkoming heeft betrekking op het ondoelmatig verbinden van de vier algemene competenties met de beroepsgerichte competenties. De specifieke modulegebonden beroepscompetenties worden evenmin doelgericht ontwikkeld. De relatie tussen de module-inhouden en de selectie van oefeningen en opdrachten is te weinig doeltreffend. Daardoor krijgen de jongeren opdrachten aangeboden waarmee ze niet kunnen groeien in de competenties.

Het CLW streeft over het algemeen de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) in voldoende mate na bij haar jongeren. Voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne is het advies gunstig, evenals voor de overige erkenningsvoorwaarden op het vlak van regelgeving.

Voor het kwaliteitsonderzoek lag de focus op de procesvariabelen loopbaanbegeleiding en evaluatiepraktijk. Het CLW werkte een doelgerichte visie uit voor verschillende aspecten van de loopbaanbegeleiding. De fasen van inschrijving, onthaal en screening worden zinvol ingevuld en vlot doorlopen. De gegevensverzameling leidt enkel voor de component werken tot doelmatige inschalingen en adviezen die de trajectbegeleiders doorgaans in doelgerichte trajecten omzetten. De trajectbegeleiders vullen overigens vanuit een groot engagement hun opdracht breed en doeltreffend in. Voor de component leren bepalen individuele leraren de leer- en opleidingstrajecten los van elkaar. In praktijk komt dat neer op algemene trajecten met weinig of geen aandacht voor maatwerk en evenmin voor een effectieve trajectbegeleiding. De oorzaak ligt zowel bij het gebrek aan trajecten die op de noden van de jongeren inspelen, als bij elkaar aansluitende trajecten voor de componenten leren (AV en BGV) en werken. Hoewel bij afwezigheden kort op de bal wordt gespeeld, blijft het aantal telaatkomers en afwezigheden hoog. Recentelijk ontwikkelde het CLW een visie op de leerlingenevaluatie, die nog niet voldoende geconcretiseerd werd in operationele doelen en duidelijke richtlijnen. De visie op en de aanzet tot permanente evaluatie werden evenmin vertaald in een transparant evaluatiekader. De evaluatiepraktijk sluit in het algemeen onvoldoende aan bij het competentieontwikkeld leren en bij de principes van maatwerk en individuele trajecten. Haaks daarop staan ook de examens aan het einde van elke trimester. De toekenning van (deel)certificaten gebeurt meestal niet op basis van voldoende valide gegevens en de attitudebeoordeling speelt een te doorslaggevende rol in de studiebekrachtiging. Het CLW motiveert de beslissingen over het al dan niet bereiken van de leerplandoelstellingen voor AV en de competenties voor BGV niet in voldoende mate. De notulen van de klassenraad zijn niet opgesteld conform de regelgeving. Wat zijn inspanningsverplichting ten aanzien van het voltijds engagement betreft, realiseert het CLW een aanzienlijk rendement, met toch heel wat verschillen tussen de opleidingen. In vergelijking met de Vlaamse referentiegegevens verwezenlijkt het centrum een behoorlijk goed rendement.

Zelfevaluatie krijgt aandacht, maar op het vlak van de systematische kwaliteitszorg staat het CLW nog aan het begin van een ontwikkelingstraject. De werkzaamheden van de jaarlijkse denktank vormen een goede aanzet om de interne werking te versterken, al is dat proces te weinig gericht op het curriculum van de jongeren en wordt de kwaliteitscirkel niet volledig doorlopen.

De jongste jaren focuste het CLW vooral op de opvang en het welbevinden van het stijgend aantal jongeren en de invulling van het voltijdse engagement. Op de nog vrij hoge afwezigheidsgraad van de jongeren na, boekte het CLW daarvoor behoorlijke resultaten, vooral wat de inspanningsverplichting ten aanzien van het voltijds engagement betreft. Het CLW liet echter na de component leren en de processen die daarmee gepaard gaan op een doeltreffende wijze aan te sturen, rekening houdend met het decreet over het stelsel van leren en werken en de modulaire opleidingsstructuur. Daardoor ontbreken niet enkel individuele en flexibele leertrajecten, maar ook een kritische reflectie op het bereiken van de leerplandoelstellingen en de opleidingscompetenties. In het belang van een meer effectieve studieloopbaan en een doeltreffende studiebekrachtiging van de jongeren, wordt van de centrumleiding en de leraren verwacht dat ze deze tekorten wegwerken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leerprestaties en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leerprestaties in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Aanvuller	x	x
Bestuurder heftruck	x	
Bestuurder reachtruck	x	
Interieurbouwer	x	x
Kassier	x	x
Keukenmedewerker	x	x
Kok	x	
Logistiek helper in de zorginstellingen	x	
Machinaal houtbewerker	x	x
Magazijnmedewerker	x	x
Schilder	x	x
Schilder-decorateur	x	x
Verkoper	x	x
Verzorgende/zorgkundige	x	x
VOET	x	
Winkelbediende	x	x

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Loopbaanbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT HET CENTRUM DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert het centrum de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet het centrum aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leerprestaties het volgende op.

3.1.1.1 Project algemene vakken in de tweede graad, de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad (leerplannummer D/2012/7841/055)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden niet volledig en onvoldoende evenwichtig aangeboden. Het nagestreefd beheersingsniveau beantwoordt niet aan de verwachtingen van het leerplan. De evaluatiepraktijk is niet voldoende gebaseerd op valide gegevens.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen
Organisatie curriculum

Het centrum groepeerd voor de algemene vorming de leerlingen per graad. Dit biedt de leraren de mogelijkheid een leertraject op maat van de betrokken graad aan te bieden. De leerlingen met een ernstige taalachterstand krijgen bijkomende ondersteuning, onder meer via het extra lestijdenpakket voor anderstalige nieuwkomers. Het onderwijsaanbod wordt op één dag door één leraar verstrekt. Hierdoor verhogen de kansen tot geïntegreerd werken en tot het opbouwen van een vertrouwensrelatie met de leerlingen. Om de motivatiespanning te behouden, bieden de leraren een gevarieerd aanbod aan inhouden en opdrachten aan. De eindtermen vormen echter niet in voldoende mate het vertrekpunt voor de samenstelling van het curriculum.

Zowel het aantal afwezige leerlingen als het aantal telatkomers ligt in bepaalde lesgroepen behoorlijk hoog, wat een vlot verloop van het lesgebeuren en het verstrekken van een adequaat onderwijsaanbod belemmert.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het onderwijsaanbod is over het algemeen voldoende afwisselend, waardoor heel wat leerplandoelstellingen worden aangeboden. Om de taakspanning te behouden trachten de leraren tevens voldoende variatie te brengen in het dagprogramma. Het centrum maakt een onderscheid tussen elementaire en facultatieve leerplandoelen, waardoor het onderwijsaanbod niet volledig is en tevens niet met voldoende evenwicht is samengesteld. De vakgroep maakte dit schooljaar vernieuwde afspraken over de samenstelling van het grotendeels thematisch opgevat aanbod. De afstemming van de thema's en inhouden op de leerplandoelen is echter nog niet in kaart gebracht.

De vakgroep legt veel nadruk op het laten verzamelen en het verwerken van informatie door de leerlingen. Teksten en digitale informatie van websites zijn de belangrijkste bronnen. Het verwerkingspeil overstijgt echter meestal niet het kopiërend of het beschrijvend niveau. Dit is deels te wijten aan de beperkte taalvaardigheid van heel wat leerlingen en deels aan een onvoldoende taak- en resultaatgerichtheid. Het aanbod aan functionele taaltaken is vrij beperkt. Luister- en kijkvaardigheid, gespreksvaardigheid en schrijfopdrachten komen niet voldoende aan bod of worden niet doelgericht aangewend. Er is wel voldoende interactie tussen de leraren en de klas, maar de mogelijkheden tot een talige interactie tussen de leerlingen worden niet voldoende benut. Tijd- en ruimtebewustzijn en de actualiteit krijgen een beperkte plaats binnen het curriculum. Opdrachten rond de functionele rekenvaardigheden zitten wel regelmatig in het lesprogramma. Het ontwikkelen van de

organisatiebekwaamheid en het probleemoplossend denken is vaak verengd tot het begeleid zelfstandig kunnen uitvoeren van opdrachten. De leerplandoelen rond wetenschappelijke vaardigheden zitten regelmatig vervat in enkele thema's. De moderne vreemde taal (zowel Frans als Engels) wordt voldoende vaardigheidsgericht geïntegreerd.

Een aantal onderwerpen en thema's bereiden de jongeren voor op hun participatie aan het maatschappelijk en beroepsleven, zoals onder meer budgetbeheer, solliciteren en tewerkstelling. Toch staat het verwerven van competenties om adequaat te functioneren in de onmiddellijke leefomgeving en in een bredere maatschappij nog niet voldoende centraal. Ook de inkleuring van de algemene vorming naar de leer- en leefsituatie van de jongeren is niet voldoende uitgewerkt.

De vakgroep besteedt aandacht aan het uitzetten van een leerlijn. In de derde graad krijgt de leerling meer eigen verantwoordelijkheid en vervult de leraar de rol van begeleider en ondersteuner. Daarnaast is het aanbod meer projectmatig uitgewerkt, zodat de leerling op eigen tempo en zelfstandig de opdrachten kan uitvoeren. Het beoordelend niveau wordt hierbij nog onvoldoende nagestreefd.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Het centrum besteedt voldoende aandacht aan de materiële uitrusting. Iedere leraar algemene vorming beschikt over een eigen vaklokaal dat zij/hij vrij kan inrichten. Elk lokaal is uitgerust met een aantal pc's, zodat de integratie van ICT soepel verloopt. De meeste lokalen zijn behaaglijk aangekleed en bieden voldoende mogelijkheden tot gevarieerde werkvormen. Ook de nodige ondersteunende uitrusting is vlot beschikbaar.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De vakgroep opteert voor een permanente evaluatie van de leerlingen. De behandelde leerplandoelen worden dagelijks schematisch in kaart gebracht. De criteria om te beoordelen wanneer een leerplandoel is behaald, zijn echter niet afgesproken of vastgelegd. Er zijn weinig meetbare en valide gegevens voorhanden om de studiebekräftiging te staven. De evaluatie van de dagelijkse prestaties zijn veeleer gebaseerd op inzet, houding en medewerking van de leerlingen. Op het einde van elke trimester krijgen de leerlingen een vorm van summatieve proef, die een aantal objectieve gegevens verschaft. Deze proeven omvatten echter slechts een beperkt aantal leerplandoelen en zijn hierdoor onvoldoende representatief. Verder zijn enkele evaluatiefiches in omloop om een aantal vaardigheden resultaatgericht te beoordelen. Deze fiches zijn echter niet voldoende afgestemd op het beoogd beheersingsniveau en op de mogelijkheden van de leerlingen.

De leerlingen zijn niet voldoende geïnformeerd over de gestelde verwachtingen voor het behalen van een studiebekräftiging. Een duidelijk vastgelegd en transparant evaluatiekader waarin wordt bepaald hoe, waar en wanneer gemeten en beoordeeld wordt, ontbreekt. De rapportering bevat een overzicht van de behandelde competenties, maar het rapport is voor de doorsnee leerling en ouder moeilijk te interpreteren. De verzamelde evaluatiegegevens worden zelden aangewend om het leerproces van de jongere bij te sturen. Vormen van zelfreflectie bij de uitgevoerde opdrachten vinden wel voldoende ingang, maar bieden nog te weinig toegevoegde waarde.

Voor talrijke leerlingen is het realiseren van een aantal leerplandoelen in eerste instantie niet haalbaar, omdat hun Nederlandse taalvaardigheid ontoereikend is om opdrachten op een efficiënte wijze te kunnen uitvoeren. Een programma en een evaluatie op maat voor deze doelgroep is in beperkte mate ontwikkeld. De delibererende klassenraad gaat bedachtzaam om met het toekennen van studiegetuigschriften en diploma's. Er zijn echter geen duidelijke criteria voorhanden om de rechtsgeldigheid van de studiebekrachtiging aan te tonen. Vaak zijn de aanwezigheid, inzet en houding van de leerling sterk bepalende elementen. Het bereiken van de competenties kan niet met voldoende valide gegevens worden aangetoond.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Het centrum screent de jongeren bij de start van het schooljaar of bij tussentijdse instroming. Deze screening levert slechts beperkte informatie op voor een degelijke inschaling van de leerlingen voor de algemene vorming. Het centrum kan onder meer hierdoor geen geïndividualiseerd leertraject voor de algemene vorming op maat van en gebaseerd op de individuele noden van de jongere uitwerken.

De meeste jongeren hebben als thuistaal niet het Nederlands en komen alleen in schoolverband in aanraking met de Nederlandse taal. Over het algemeen heeft de vakgroep nog niet voldoende aandacht voor taal en voor het taalgebruik van de leerlingen. Leerlingen leren niet om te reflecteren over hun eigen taalgebruik. Daarnaast is er een duidelijke nood aan aandacht voor schooltaalwoorden en instructietaal. De anderstalige nieuwkomers krijgen een aangepast traject, maar de ontwikkeling van de taalvaardigheden staat hierin niet voldoende centraal. Een draagvlak voor een talenbeleid is in ontwikkeling. Een externe taalcoach ondersteunt vanaf dit schooljaar de leraren om een aangepaste taalondersteuning uit te werken. Ook de implementatie van een breed gedragen talenbeleid staat in de stijgers.

Remediëring en differentiatie zijn dit schooljaar aandachtspunten in het prioriteitenplan van het centrum. Een aantal aanzetten in het omgaan met gedifferentieerde werkvormen zijn al zichtbaar in de klaspraktijk. Vooral in de derde graad krijgen de leerlingen een sterkere leerverantwoordelijkheid toegewezen met werkvormen die inspelen op hun zelfstandigheidsontwikkeling. De leerlingen krijgen regelmatig hulpmiddelen (spreek- en schrijfkaders) en strategieën (plan, do, check) aangereikt om opdrachten uit te voeren. De resultaatgerichtheid ontbreekt echter nog vaak.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Vorming

Overleg

De vakgroep bestaat uit dynamische teamleden waarvan het merendeel sinds dit of vorig schooljaar in dienst is. Bij de aanwerving tracht het centrumbeleid aandacht te hebben voor de aanwezige deskundigheid om met leerlingen met leer- en taalachterstand om te gaan. De vakgroep richt zich sinds vorig schooljaar sterker op inhoudelijke aspecten van het curriculum en op de evaluatiepraktijk. Regelmatig worden vakvergaderingen georganiseerd en het lesmateriaal wordt meer en meer gedeeld via het digitale platform van de school. De vakgroep is zich bewust van de noodzaak tot bijsturingen en is voldoende ontwikkelingsgericht.

3.1.1.2 Interieurbouwer

Voldoet niet

De competenties worden niet in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is niet valide en de rapportering is niet transparant.

Onderwijsorganisatie <i>Samenstelling klasgroepen</i> <i>Organisatie curriculum</i>	De opleiding Interieurbouwer die, naast de modules Manuele en Machinale houtbewerking, bestaat uit de modules Interieurelementen en Plaatsing interieurelementen wordt sterk klassikaal georganiseerd. Van individuele leertrajecten op basis van de te verwerven competenties is nog geen sprake.
Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerlingen zitten samen met de leerlingen die de module Machinale houtbewerking volgen en ze maken dezelfde oefeningen die niet afgestemd zijn op interieurelementen. De activiteiten bestaan niet uit het vervaardigen en plaatsen van interieur- of projectmeubilair. De te verwerven competenties worden hierdoor niet in voldoende mate nagestreefd en gerealiseerd. Vorig schooljaar werden er wel enkele klassikale kwaliteitsvolle werkopdrachten gemaakt, maar het is niet aantoonbaar welke taken de individuele leerlingen hierbij hebben uitgevoerd. Uit gesprekken met leraren en leerlingen, observaties van uitgevoerde praktijkopdrachten en afgewerkte werkopdrachten blijkt dat er nog geen kwaliteitsvolle en competentiegerichte trajecten uitgewerkt zijn. De leerlingen werken niet zelfstandig of onvoldoende competentiegericht, mede omwille van de onvoldoende beschikbaarheid van het machinepark, materiaal en gereedschap. Vaak beschikt men niet over een goed uitgeruste machinewerkplaats of maakt men er geen gebruik van omdat deze moet gedeeld worden met de voltijdse school. Hierdoor voldoet de kwaliteit van deze opleiding niet aan de minimale eisen. Het toepassen van functionele vaardigheden voor de uitoefening van het beroep (ICT-gebruik, informatieverwerking, meten, berekenen en rapporteren) krijgt onvoldoende aandacht. Het organiseren van de eigen werkzaamheden gebeurt nog sterk gestuurd en weinig zelfstandig. De verworven competenties komen niet steeds overeen met de uitgevoerde opdrachten waardoor er vorig schooljaar onterecht een deelcertificaat werd uitgereikt en een leerling dit schooljaar een module-inhoud aangeboden krijgt waarvan hij al een deelcertificaat heeft.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Het centrum beschikt niet over de minimale infrastructuur en uitrusting, maar maakt af en toe gebruik van de machinewerkplaats van de voltijdse school. De huidige werkwijze waarbij men occasioneel uitwijkt naar deze machinewerkplaats, terwijl daar ook verschillende leerjaren van het voltijds onderwijs les hebben, belemmert een kwaliteitsvolle invulling van het curriculum. Bovendien mist men vaak het juiste gereedschap en worden de individuele beschermingsmiddelen (zaagbladbescherming, veiligheidsschoenen, stof- en gehoorbescherming) meestal niet gebruikt. Er wordt tijdens deze lessen overwegend sterk gestuurd of demonstratief gewerkt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De permanente evaluatie op basis van observaties en de beoordeling van de werkopdrachten en schriftelijke evaluaties zijn niet valide. De koppeling van de evaluatie en de werkopdrachten aan de te verwerven competenties is niet evenwichtig en transparant uitgewerkt. Elke dag worden alle deelcompetenties aangevinkt zonder een duidelijke link met het beheersingsniveau. Sommige beoordelingscriteria en -bladen zijn in onvoldoende mate gebaseerd op de te verwerven competenties. De evaluatie is hierdoor in onvoldoende mate afgestemd op de te verwerven competenties.

De vorderingen in het leertraject worden niet duidelijk gerapporteerd. De houding en attitudes worden vier keer per schooljaar gerapporteerd aan de ouders en de leerlingen. De rapportering van de competenties ontbreekt en ze geeft geen duidelijk beeld van de plaats waarin de leerling zich bevindt in zijn opleidingstraject. De rapportering is onvoldoende gebaseerd op de competenties en de beschikbare evaluatiegegevens, maar bestaat overwegend uit commentaar op houding en gedrag.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leerlingenbegeleiding is geïndividualiseerd en aangepast aan de specifieke noden en de fase van het leertraject waarin de leerling zich bevindt. De leerlingen worden individueel en respectvol begeleid bij het uitvoeren van hun werkopdrachten. Het cursusmateriaal voor de module Plaatsing interieurelementen, die bestaat uit kennis over materialenleer, is niet representatief voor de module. De theorie wordt onvoldoende geïntegreerd in de beroepsgerichte vorming. Men beschikt nog niet over een duidelijk overzicht van de evolutie van de leerling binnen het leertraject en de verworven competenties en modules per leerling. Er is een duidelijke taakgerichtheid en zin voor afwerking, maar de organisatie van de individuele leertrajecten vormt nog een belangrijk werkpunt.

Bereikte resultaten met inspanningsverplichting

Het tewerkstellingsrendement en de invulling van het voltijds engagement zijn goed. Drie leerlingen van de vier zijn alternerend tewerkgesteld, één leerling volgt een brugproject. Vorig schooljaar waren alle leerlingen alternerend tewerkgesteld. Het aanwezigheidsrendement voldoet, maar tijdens de doorlichtingsweek kwamen de meeste leerlingen te laat.

3.1.1.3 Keukenmedewerker

Voldoet niet

De competenties voor de modules initiatie keuken en keukentechnieken worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Een coherente en doelgerichte visie op de opleiding ontbreekt, waardoor de selectie van de praktijkoefeningen (bereidingen en gerechten) in onvoldoende mate is afgestemd op de ontwikkeling van de competenties. De leerlingenevaluatie is onevenwichtig en onvolledig.

Onderwijsorganisatie

Samenstelling klasgroepen

Organisatie curriculum

De omslag van de lineaire naar de modulaire opleidingsstructuur werd feitelijk niet gemaakt. Noch de organisatie, noch de inhoudelijke vooruitgang van de opleiding sluiten aan bij de beginselen van de modularisering en het decreet over het stelsel van leren en werken. De trajecten worden lineair en te weinig doelgericht aangeboden. De consecutief opgebouwde module 'initiatie keuken' gaat de module 'keukentechnieken' niet vooraf. De oefeningen, de opdrachten, de selectie en de opbouw van de gerechten zijn onvoldoende afgestemd op de modules. Daardoor ontbreken maatwerk en modulegerelateerde trajecten.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Men slaagt er niet in de vier algemene en ondersteunende competenties doelgericht te verbinden met de specifieke beroepscompetenties van enerzijds de module initiatie keuken en anderzijds de module keukentechnieken. Daardoor ontwikkelen de jongeren de noodzakelijke beroepshoudingen niet in voldoende mate, passen ze de elementaire regels over veilig en hygiënisch werken op hun werkpost niet consequent toe en werken ze te weinig planmatig.

Binnen de module Initiatie keuken worden de beroepsgerichte competenties in verband met 'de voorbereidende werkzaamheden' (C5) en 'de elementaire technieken volgens bedrijfseigen procedures toepassen' (C6) in onvoldoende mate ontwikkeld. De keuze van de gerechten en de daarmee verbonden technieken en principes zijn ontoereikend voor de specificiteit van de module en de deelcompetenties. De moduletijd wordt hierdoor onnodig gerekend, waardoor

de leerlingen kansen missen om te groeien in de modulespecifieke competenties. Bovendien gaat dat soms gepaard met de vroegtijdige uitstroom van leerlingen en met niet-bekrachte studieresultaten. 'De vaat toepassen volgens bedrijfseigen procedures' (C7), wordt ondersteund met een doeltreffende opleiding, verstrekt door de horecasector. In het centrum krijgen de jongeren enkel kansen om de vaat manueel uit te voeren, zij het dat de oefenkansen structureel zijn ingebouwd.

Binnen de module Keukentechnieken tracht men de module specifieke competenties, namelijk 'snijtechnieken volgens bedrijfseigen procedures toepassen' (C5) en 'elementaire keukentechnieken volgens bedrijfseigen procedures toepassen' (C6) op een gevarieerde wijze in te vullen. De relatie tussen de module-inhouden (technieken, principes, basisbereidingen en randtaken) enerzijds en de progressie en keuze van de gerechten anderzijds is echter onvoldoende uitgewerkt. De opdrachten en de oefenkansen zijn ook te beperkt en dekken onvoldoende de (deel)competenties.

Uitrusting Op de huishoudkeuken na, bieden de infrastructuur en uitrusting de jongeren voldoende kansen om zich te oriënteren op startersfuncties in de horecasector.
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk verloopt op een traditionele manier en is onvoldoende afgestemd op de competenties en het competentieleren. De reproductie van kennisaspecten gebeurt met toetsen/examens. Attitudes en praktijkopdrachten worden los van elkaar beoordeeld, zonder daaraan criteria en punten- en scoreverhoudingen te koppelen. Los van de vorderingen van de leerlingen, wordt op het einde van elke trimester een (eind)proef georganiseerd. Die keuze is niet alleen ondoeltreffend, maar ook inefficiënt. Competentieleren veronderstelt slechts voortgang wanneer de onderliggende (deel)competenties verworven zijn.
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De besluitvorming over de toekenning van de (deel)certificaten is onvoldoende onderbouwd. De voorwaarde van het geïntegreerd doorlopen van de componenten leren en werkplekleren wordt meestal afgetoetst, maar soms worden certificaten uitgereikt met weinig of geen werkervaring en zwakke scores voor BGV.

Het rapport bevat amper informatie over de competentieontwikkeling, in tegenstelling tot de commentaar over houding en gedrag. Over de competentiebeheersing, namelijk het samenspel van functionele kennis, vaardigheden en attitudes, wordt niet doeltreffend gerapporteerd. Het rapport vertoont een gebrek aan transparantie en perspectief voor de jongeren. Het verduidelijkt niet aan welke competenties de leerlingen werken, noch welke ze al dan niet hebben behaald.

Leerbegeleiding De grootte van de lesgroepen laat toe de leerlingen doelgericht te begeleiden, hoewel maatwerk in de decretale betekenis en geïntegreerd competentieontwikkelen niet voorkomen. Het veelvuldig telaatkomen en frequente afwezigheden, de diversiteit van de instroom en de taalzwakte van de leerlingen belemmeren het leerproces en de leervorderingen. Met veel herhalingen tracht men alle leerlingen op het vereiste niveau te brengen en te houden. In de module initiatie keuken wordt daartoe gewerkt met beeldmateriaal. Bij het aanleren van de snijtechnieken ondersteunt het gebruik van audiovisueel materiaal het leerproces. De vertaling van de
Preventief
Curatief

opleidingscompetenties in vier thema's biedt geen meerwaarde voor het opleidingsproces van de jongeren, temeer niet omdat de thema's het professionele niveau niet ontsluiten. Het nodige inzicht en de systematiek ontbreken om per module de competenties en de deelcompetenties doelgericht in functionele kennis, vaardigheden en attitudes om te zetten en vervolgens op maat van individuele jongeren, aangepaste oefeningen en opdrachten aan te bieden onder de vorm van passende gerechten. Los van het gebrek aan progressie in de selectie van bereidingen en gerechten, vormen de recepturen een goede aanzet om het leerproces van de jongeren te ondersteunen, vooral omdat na de uitvoeringsfase een reflectie volgt.

Doorgaans bezoeken de leraren driemaal de tewerkgestelde jongeren. Het resultaat van de opvolging is terug te vinden in het individueel alterneringsplan. Doordat transparante criteria ontbreken om de competenties te beoordelen, beperken de vaststellingen zich vaak tot een omschrijving van de (werk)attitudes. Competentiegerichte werkpunten worden zelden geformuleerd.

Bereikte resultaten met inspanningsverplichting

De opleiding telt op het ogenblik van de doorlichting 22 jongeren, van wie 17 leerlingen een voltijds engagement realiseren. Onder hen realiseert één leerling vrijwilligerswerk, vier leerlingen zijn alternerend tewerkgesteld en drie leerlingen werden hiervoor aangemeld. Daarnaast werken nog drie leerlingen in een brugproject en één leerling werd hiervoor aangemeld, vier leerlingen volgen een voortraject, vijf leerlingen volgen tijdelijk een extra sollicitatietraining en een leerling is niet onmiddellijk beschikbaar. Het voltijds engagement scoort redelijk goed, maar de alternerende tewerkstelling is beperkt.

3.1.1.4 Machinaal houtbewerker

Voldoet

Voor de module Manuele houtbewerking worden de competenties in voldoende mate gerealiseerd, voor de module Machinale houtbewerking worden de competenties amper gerealiseerd omdat er te weinig gebruik gemaakt wordt van het machinepark en de modulaire structuur onvoldoende gerespecteerd wordt. De evaluatie en de rapportering zijn niet transparant.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen
Organisatie curriculum

De opleiding Machinaal houtbewerker die bestaat uit de modules Manuele houtbewerking en Machinale houtbewerking, wordt nog sterk klassikaal georganiseerd. Gedurende het eerste jaar krijgen alle leerlingen de module Manuele houtbewerking aangeboden, in het tweede jaar krijgen alle leerlingen de module Machinale houtbewerking aangeboden. Het onvoldoende differentiëren in tempo en het niet inspelen op de grote verschillen in aan- en afwezigheid van de leerlingen belemmeren een kwaliteitsvol individueel leertraject.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Alle leerlingen beginnen in de module Manuele houtbewerking waarvoor de te verwerven competenties kwaliteitsvol nagestreefd en gerealiseerd worden. Het manueel bewerken van massieve houtsoorten en plaatmateriaal gebeurt aan de hand van motiverende werkopdrachten. Uit gesprekken met leraren en leerlingen, observaties van uitgevoerde praktijkopdrachten en afgewerkte werkopdrachten blijkt een voldoende tot goede beheersing van de voorgeschreven competenties. De leerlingen werken gemotiveerd aan de geplande werkopdrachten.

Voor de module Machinale houtbewerking beschikt men vaak niet over een goed uitgeruste machinewerkplaats of maakt men er geen of onvoldoende gebruik van omdat deze moet gedeeld worden met de voltijdse school en/of niet alle leerlingen even ver staan in hun opleidingstraject. Er wordt, mede omwille van veiligheidsredenen, overwegend klassikaal les gegeven, waarbij sommige lesonderdelen niet in de vooropgestelde volgorde worden aangeboden. Hierdoor voldoet men onvoldoende aan de eisen van de modulaire opleidingsstructuur en worden sommige leerlingen langer dan noodzakelijk in hun opleidingstraject gehouden. Er gaat te veel tijd en aandacht naar weinig motiverend teken- en planningswerk. Het toepassen van functionele vaardigheden voor de uitoefening van het beroep (ICT-gebruik, informatieverwerking, meten, berekenen en rapporteren) krijgt beperkte aandacht. Het organiseren van de eigen werkzaamheden gebeurt nog sterk gestuurd en weinig zelfstandig. De kwaliteit van de afgewerkte werkstukken, de uitgevoerde technieken en de totaliteit van de opleiding beantwoorden ondanks bovenvermelde tekorten echter wel aan de vereisten van een beginnend beroepsbeoefenaar.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Het centrum beschikt voor manuele houtbewerking over een werkplaats met voldoende grondstoffen, materiaal en gereedschap voor het inoefenen van de voorgeschreven technieken en het bereiken van de competenties. Voor de module Machinale houtbewerking beschikt het centrum niet over de minimale infrastructuur en uitrusting, maar maakt men af en toe gebruik van de machinewerkplaats van de voltijdse school. De huidige werkwijze waarbij men occasioneel met een deel van de groep uitwijkt naar deze machinewerkplaats, terwijl daar ook verschillende leerjaren van het voltijds onderwijs les hebben, belemmert een kwaliteitsvolle invulling van het curriculum. Bovendien mist men vaak het juiste gereedschap en worden de individuele beschermingsmiddelen (beveiliging zaagblad, veiligheidsschoenen, stof- en gehoorbescherming) meestal niet gebruikt. Mede hierdoor wordt er tijdens deze lessen overwegend sterk gestuurd en/of demonstratief gewerkt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De permanente evaluatie op basis van observaties en de beoordeling van de werkopdrachten en schriftelijke evaluaties zijn nog voor verbetering vatbaar. De koppeling van de evaluatie en de werkopdrachten aan de te verwerven competenties is niet evenwichtig en transparant uitgewerkt. Elke dag worden alle deelcompetenties aangevinkt zonder een duidelijke link met het beheersingsniveau. De evaluatie is hierdoor nog onvoldoende afgestemd op de te verwerven competenties.
	De houding en attitudes worden vier keer per schooljaar gerapporteerd aan de ouders en de leerlingen. De rapportering is nog niet afgestemd op de competenties en de competentiebeheersing en is daardoor weinig transparant. Het rapport bevat geen duidelijke informatie over de competentieontwikkeling, maar bestaat overwegend uit commentaar op houding en gedrag.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerlingenbegeleiding is geïndividualiseerd en voldoende aangepast aan de specifieke noden en de fase van het leertraject waarin de leerling zich bevindt. De leerlingen worden individueel en respectvol begeleid bij het uitvoeren van hun werkopdrachten. De theorie wordt voldoende geïntegreerd in de beroepsgerichte vorming. Men beschikt echter nog niet over een duidelijk overzicht van de evolutie van de leerling binnen het leertraject en de verworven competenties en modules per leerling. Er is een duidelijke taakgerichtheid en zin voor afwerking, maar de organisatie van de individuele leertrajecten vormt nog een belangrijk werkpunt.

Bereikte resultaten met inspanningsverplichting	Het opleidings-, het tewerkstellingsrendement en de invulling van het voltijds engagement zijn zwak. Slechts één van de zeven leerlingen is alternerend tewerkgesteld, één leerling volgt een voortraject, één leerling volgt een persoonlijk ontwikkelingstraject en voor vier leerlingen is er nog geen invulling van het voltijds engagement. Twee leerlingen staan op een wachtlijst (één voor een voortraject en één voor een brugproject). Vorig schooljaar was er geen enkele leerling alternerend tewerkgesteld. Het opleidings- en aanwezigheidsrendement in de module Manuele houtbewerking is goed, voor Machinale houtbewerking is dit eerder zwak.
--	---

3.1.1.5 Magazijnmedewerker

Voldoet

De competenties worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is valide, maar de rapportering is niet transparant.

Onderwijsorganisatie <i>Samenstelling klasgroepen</i> <i>Organisatie curriculum</i>	De opleiding magazijnmedewerker bestaat uit de modules Inkomende goederen, Uitgaande goederen en Magazijntaken. Vorig schooljaar werd er module-overschrijdend gewerkt op basis van een reeks taken en opdrachten. Sinds dit schooljaar zijn de (nog overwegend klassikale) leertrajecten voldoende afgestemd op de te verwerven competenties en de modulaire structuur. Het uitwerken van individuele leertrajecten is nog een belangrijk werkpunt.
Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De meeste opleidingscompetenties werden vorig schooljaar in voldoende mate gerealiseerd, maar er werd door verscheidene leerlingen gewerkt aan leerinhouden die minder goed overeenstemden met de module waarin ze ingeschreven waren. Dit schooljaar wordt er voldoende modulegericht gewerkt aan de hand van verzorgd uitgewerkt en bij de modules aansluitend lesmateriaal. De competenties worden ingeoeffend aan de hand van werkopdrachten en op de competenties afgestemd cursusmateriaal. Het individueel werk bestaat uit een goede mix van theoretisch ondersteunende lessen, oplossen van vragen en praktische werkopdrachten in het magazijn of in het centrum. Er wordt gebruik gemaakt van groepswork met een beurtsysteem en een doordachte opdrachtenreeks. Het aanbod en de taakverdeling zijn wisselend. Het lesrendement en het studiepeil zijn goed, maar de mogelijkheden tot binnenklasdifferentiatie en individuele competentieverwerving (in een op maat van de leerling aangepast tempo) kunnen nog beter benut worden.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De uitrusting en de infrastructuur zijn goed en worden geleidelijk nog verder aangevuld en opgebouwd. De integratie van een elektronisch stockbeheerprogramma en een scansysteem ontbreekt nog, maar men beschikt wel over een echte magazijnsetting waar verschillende taken en competenties kunnen ingeoeffend worden. Voor de vervolgopleiding tot Heftruck- en reachtruckbestuurder doet men een beroep op het materiaal en de infrastructuur in een opleidingscentrum.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De permanente evaluatie op basis van observaties en beoordeling van de op de modulaire structuur uitgewerkte werkopdrachten is voldoende evenwichtig en representatief uitgewerkt. De evaluatie is voor de basismodules voldoende afgestemd op de te verwerven competenties. Voor elke te verwerven competentie wordt geregistreerd of de leerling deze al dan niet heeft ingeoeffend of in welke mate ze deze al beheersen. De theoretische evaluatie via dagelijks werk, taken en toetsen sluit aan bij de opleidingscompetenties, maar in mindere mate bij het individueel leertraject van de leerling. Het gewicht, de cesuur en de criteria m.b.t. het uitvoeren van de praktische werkopdrachten zijn transparant.

De rapportering is nog niet afgestemd op de competenties en de competentiebeheersing en is daardoor weinig transparant. Het rapport bevat geen duidelijke informatie over de competentieontwikkeling, maar bestaat overwegend uit commentaar op houding en gedrag.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerlingenbegeleiding is geïndividualiseerd en sterk aangepast aan de specifieke noden en de fase van het leertraject waarin de leerling zich bevindt. De leerlingen worden individueel en respectvol begeleid bij het uitvoeren van hun werkopdrachten. De theorie wordt zoveel mogelijk geïntegreerd aangeboden. Vaak maakt men gebruik van het nabijgelegen klaslokaal. De begeleiding en alternatieven van het aanbod op de tewerkstellingsplaats krijgen voldoende aandacht. De registratie, de afstemming en de validering van de tewerkstellingsactiviteiten zijn aanvullend en alternierend uitgewerkt. Het cursusmateriaal en de werkopdrachten zijn representatief voor de totaliteit van de opleiding. De observatieverslagen zijn nog niet optimaal afgestemd op de te verwerven competenties.

**Bereikte resultaten met
inspanningsverplichting**

Het opleidings-, het tewerkstellingsrendement en de invulling van het voltijds engagement zijn goed. Twee van de acht leerlingen worden alternierend tewerkgesteld, drie leerlingen zijn aangemeld voor een alternierende tewerkstelling, één leerling is tewerkgesteld via een brugproject en twee leerlingen volgen een voortraject. Vorig schooljaar was 50 % van het aantal leerlingen alternierend tewerkgesteld. Het aanwezigheidsrendement is zwak. Tijdens de doorlichtingsweek was 35 % van het aantal leerlingen afwezig.

3.1.1.6 Schilder-decorateur

Voldoet

De competenties worden in voldoende mate gerealiseerd, maar de afstemming op de modulaire structuur verdient nog meer aandacht. De evaluatie kan nog beter afgestemd worden op de competenties.

Onderwijsorganisatie

*Samenstelling klasgroepen
Organisatie curriculum*

De opleiding Schilder-decorateur bestaat uit de modules Basistechnieken schilderwerk, Wand- en vloerbekleding, Schilderwerk, Pistoolschilderwerk en Plaatsing wand- en vloerbekleding. Er wordt echter nog sterk klassikaal gewerkt waarbij de meeste leerlingen aan dezelfde opdracht werken. De individuele leertrajecten op basis van de te verwerven competenties zijn nog onvoldoende uitgewerkt, maar er werd wel een bijsturing gedaan tijdens de doorlichting.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De basiscompetenties worden met voldoende diepgang aangeboden en in voldoende mate gerealiseerd. Uit observaties, gesprekken en resultaten van werkopdrachten blijkt bij de aanwezige leerlingen voldoende motivatie. Het studiepeil en de beheersing van de te verwerven basistechnieken voldoen. De werkplaatsorganisatie is voldoende uitgewerkt, maar de afstemming van de werkopdrachten op de modulaire structuur en de individuele leertrajecten is nog voor verbetering vatbaar. Er wordt voldoende planmatig en kwaliteitsvol gewerkt op basis van gestructureerde werkopdrachten die uitgevoerd worden in individuele werkruimtes. Er worden bovendien verscheidene kwaliteitsvolle en motiverende werkopdrachten uitgevoerd voor de verfraaiing van diverse lokalen en gangen in het centrum. Voor de module pistoolschilderwerk werden de competenties vorig schooljaar niet volgens de vigerende reglementering ingeoeft. Vanaf dit schooljaar engageert het centrum zich om deze competenties op een externe locatie en met de gepaste uitrusting aan te bieden.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De infrastructuur, de uitrusting en de leermiddelen voldoen aan de eisen van een schilder- en decoratie-opleiding. De leermiddelen en infrastructuur worden efficiënt en doelmatig ingezet. Voor de module Pistoolschilderwerk beschikt men niet over de minimale uitrusting en infrastructuur. Momenteel zitten er nog geen leerlingen in de module Plaatsen soepele vloerbekleding, waarvoor de uitrusting nog moet vervolledigd worden. De verfraaiingswerken in het centrum bieden een goede aanvulling van de basisoefeningen in de werkplaats.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De permanente evaluatie op basis van observaties en de beoordeling van de op de modulaire structuur uitgewerkte werkopdrachten is voldoende evenwichtig uitgewerkt. Het traject van de leerlingen is overzichtelijk weergegeven, maar de evaluatie kan nog beter afgestemd worden op de te verwerven competenties. De criteria en de cesuur zijn niet transparant. De leerlingen hebben nog onvoldoende zicht op de nog te verwerven vaardigheden en de gehanteerde criteria. De resultaten worden vier keer per schooljaar gerapporteerd aan de ouders en de leerlingen. De rapportering is nog niet afgestemd op de competenties en de competentiebeheersing en is daardoor weinig transparant. Het rapport bevat geen duidelijke informatie over de competentieontwikkeling, maar bestaat overwegend uit commentaar op houding en gedrag. Op basis van het beheersingsniveau van de totaliteit van de opleidingscompetenties worden de certificaten wel op een gefundeerde basis uitgereikt.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerlingenbegeleiding is geïndividualiseerd en aangepast aan de specifieke noden en de fase van het leertraject waarin de leerling zich bevindt. De leerlingen worden individueel en respectvol begeleid bij het uitvoeren van hun werkopdrachten. De theorie wordt geïntegreerd aangeboden. De begeleiding en alternering van het aanbod op de tewerkstellingsplaats krijgen voldoende aandacht. Het cursusmateriaal en de werkopdrachten zijn nog in opmaak en kunnen nog beter afgestemd worden op de modulaire structuur. De registratie, de afstemming en de validering van de tewerkstellingsactiviteiten in de totaliteit van de opleiding zijn niet transparant. Het is onduidelijk welke de specifieke opdrachten en de criteria zijn voor het behalen van een modulecertificering. In één groep is het aanwezigheidspercentage tijdens de doorlichting problematisch. Een duidelijke opdrachtenreeks per module en een daaraan gekoppeld evaluatiesysteem is in opmaak.
Bereikte resultaten met inspanningsverplichting	Het opleidings-, het tewerkstellings-, het aanwezigheidsrendement en de invulling van het voltijds engagement zijn eerder zwak. Tijdens de doorlichtingsweek was er meer dan een derde van het aantal leerlingen afwezig. Van de zestien leerlingen die de opleiding Schilder of Schilder-decorateur volgen, zijn er vijf alternerend tewerkgesteld, drie leerlingen worden via een alternerend brugproject tewerkgesteld, twee leerlingen volgen een voortraject en voor zes leerlingen is er nog geen invulling van het voltijds engagement. Vorig schooljaar was ongeveer 38 % van het aantal leerlingen alternerend tewerkgesteld.

3.1.1.7 Verzorgende/zorgkundige

Voldoet

De competenties voor de opleiding Verzorgende en Zorgkundige worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatiepraktijk voldoet.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen
Organisatie curriculum

De opleidingen Verzorgende en Zorgkundige worden georganiseerd in een driejarig traject als één opleiding, zonder tussentijds het certificaat van Verzorgende toe te kennen. Het niet toekennen van dit certificaat vormt een tekort, temeer de principes van het erkennen van succeservaring en het opbouwen van levenslang leren hiermee worden genegeerd. De elf competenties van Verzorgende en de acht competenties van Zorgkundige worden nagenoeg vastgelegd in een standaardtraject, verder opleidingsplan genoemd. Het plan maakt een opdeling in het eerste, tweede en derde leerjaar en geeft weer waar in principe de competentie - in het centrum en/of op het werk - kan ontwikkeld worden. Het opleidingsplan wordt op het niveau van de leerlingen echter niet in individuele trajecten omgezet.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De concretisering van het opleidingsplan gebeurt met een doelgerichte selectie van inhouden, opdrachten en processen die het kerndoel en de kerntaken van de opleidingen nagenoeg dekken. Sinds dit schooljaar wordt deze operationalisering in een bijkomend trajectplan vastgelegd. Op zich een waardevol initiatief, ware het niet dat de doeltreffendheid van de plannen niet optimaal is.

Men slaagt erin de competenties en de meeste deelcompetenties op een evenwichtige wijze te realiseren. Het curriculum focust in een vrij goede verhouding op verzorgende, voedingsgerichte, communicatieve en sociale aspecten van de opleiding. De vaardigheden die in de competenties vervat zitten, komen aan bod binnen een verscheidenheid aan zorgsituaties. De selectie van praktijkgerichte kennis en inzichten ondersteunt doorgaans het vaardigheidsonderwijs. Voor de zorggerelateerde competenties wordt de lijst met activiteiten van de Zorgkundige bewaakt conform het van toepassing zijnde Koninklijk Besluit.

De integratie van actuele bronnen, casussen en praktijkvoorbeelden bevorderen contextgebonden, levensecht en geïntegreerd leren. Omdat het CLW niet altijd zorgvuldig omspringt met de beschikbare onderwijstijd, komen sommige deelcompetenties niet aan bod met de diepgang die ze verdienen.

Uit de alterneringsplannen blijkt dat de jongeren op de tewerkstellingsplaatsen doorgaans ruime kansen krijgen om de praktijkgerichte competenties in te oefenen. Wat de Zorgkundige betreft, rekening houdend met de aard van sommige zorgsettings, is het niet altijd duidelijk welke bepaalde verpleegkundige handelingen de jongeren uitvoeren, conform het zorgplan onder supervisie en toezicht van een verpleegkundige.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De infrastructuur, de uitrusting en de leermiddelen zijn in verhouding tot de grootte van sommige groepen te beperkt. Het leslokaal is te klein om interactieve werkvormen vlot toe te passen. Bovendien zijn onvoldoende bedden, pc's en opbergmogelijkheden beschikbaar. De infrastructuur straalt niet de sfeer van de zorginstellingen uit en beantwoordt evenmin aan de eisen van de zorgsector.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Het geheel van de evaluatie is nog te weinig transparant, onder meer omdat ze op het einde van het tweede jaar niet expliciet het bereik van de competenties van Verzorgende nagaat. De evaluatie van BGV verloopt aan de hand van opdrachten, casussen, kennis- en toepassingsgerichte vragen. De verhouding van het aandeel kennisgerichte vragen staat nog niet op punt. De beoordeling van de

praktijkopdrachten gebeurt met scores. De scoring wordt toegekend op basis van de beroepsbekwaamheid van de leraar, echter zonder dat daaraan criteria verbonden zijn. De evaluatie op de werkvloer focust vooral op de vaardigheden. De tussentijdse beoordelingen geven een beeld van de progressie die de jongeren maken en van hun groei in de competenties.

Het centrum organiseert een eindproef bestaande uit een toepasselijk schriftelijk gedeelte en een relevant praktisch gedeelte op de werkvloer. De opdracht is gerelateerd aan de problematiek van een oudere zorgvrager. Hoewel de opdracht goed wordt begeleid, berust de beoordeling niet op duidelijke en op vooraf vastgelegde criteria.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De zorg voor het affectief welzijn van de jongeren en de aandacht voor hun specifieke noden zijn groot. De respectvolle, gemoedelijke en vertrouwelijke omgang met de leerlingen vormt de basis van het rustige groeps- en leerklimaat waarin de jongeren met elkaar omgaan en samenwerken. De attitudevorming is volwaardig: zowel de persoons- als de beroepsgebonden attitudes krijgen ruime aandacht.

Het studiemateriaal is doorgaans afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen, maar het mist samenhang en structuur. Activerende werkvormen, levensechte casussen en praktijkgerichte opdrachten hebben een motivatiebevorderend effect. Uit de lespraktijk blijkt dat de begeleiding focust op de ontwikkeling en de ondersteuning van het leerproces.

**Bereikte resultaten met
inspanningsverplichting**

De opleiding telt op het ogenblik van de doorlichting 22 jongeren, van wie 18 leerlingen een voltijds engagement realiseren. Onder hen zijn 16 leerlingen altemnerend tewerkgesteld en drie leerlingen werden hiervoor aangemeld. Daarnaast werkt een leerling in een brugproject en een leerling volgt een bijkomende opleiding. Het voltijds engagement scoort behoorlijk goed, evenals de altemnerende tewerkstelling. De tewerkstelling vormt in deze opleiding ook een basisvoorwaarde voor het behalen van een certificaat van Verzorgende en Zorgkundige. Het gaat respectievelijk om 2400 uren opleiding, waarvan ten minste 1200 uren altemnerende werkplekopleiding voor de opleiding Verzorgende, en om 600 uren opleiding, waarvan ten minste 300 uren altemnerende tewerkstelling in de residentiële ouderenzorg of in een ziekenhuis voor de opleiding Zorgkundige. De processen-verbaal van de klassenraad tonen bij de toekenning van het certificaat niet aan of aan die voorwaarden wordt voldaan.

**Inbreuk(en) op
regelgeving**

- Het niet toekennen van het certificaat van Verzorgende aan de leerlingen die de competenties bereiken.

3.1.1.8 Winkelbediende

Voldoet niet

De competenties worden niet in voldoende mate gerealiseerd. De opleiding wordt modulair aangeboden, maar in werkelijkheid wordt ze lineair opgevat en ingevuld.

De competenties worden bij de leerlingen onvoldoende gradueel opgebouwd, verworven en geëvalueerd. Tekorten in de uitrusting en leermiddelen belemmeren de realisatie van de beroepsgerichte competenties voor de modules Kassawerk, Klantencontact en Presentatiewerk.

Onderwijsorganisatie

*Samenstelling klasgroepen
Organisatie curriculum*

De omslag van de lineaire naar de modulaire opleidingsstructuur werd feitelijk niet gemaakt. Noch de organisatie, noch de inhoud van de opleiding sluiten aan bij de beginselen van de modularisering en het decreet over het stelsel van leren en werken.

De opleiding Winkelbediende bestaat uit vijf los van elkaar staande modules,

waarvan de doelgerichte clustering leidt tot de opleidingscertificaten Aanvuller, Kassier en Verkoper. Het centrum biedt het traject lineair aan en voorziet in twee schooljaren voor de vijf modules. Doorgaans worden de modules Aanvulwerk, Kassawerk, Klantencontact en Presentatiewerk tijdens het eerste jaar en tegelijkertijd aangeboden, wat niet beantwoordt aan de modulaire structuur. Daardoor beantwoordt de onderwijsorganisatie van deze opleiding onvoldoende aan de decretale vereisten.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het CLW verantwoordt zich niet in voldoende mate voor de realisatie van de competenties van de verschillende modules. Van het voorbije schooljaar werden de werkboekjes van de leerlingen, de individuele trajecten van de leerlingen, oefeningen, opdrachten en een leerlingencursus niet ter beschikking gesteld. Enkel een globaal overzicht met de beoordeling van de deelcompetenties en daaraan gerelateerde attesten van verworven competenties werden voorgelegd. Van het lopende schooljaar werden leerlingencursussen en gedeeltelijke trajectplannen voor de opleidingen Aanvuller en Kassier ter inzage voorgelegd. De inhoud van de cursus heeft enkel betrekking op de algemene competenties over veilig, hygiënisch en milieubewust werken en voor groep twee bevat de cursus ook enkele summier en ondoordachte opdrachten over een winkelsimulatie van wereldproducten. Daarnaast bieden de beperkte en weinig concrete trajectplannen amper een meerwaarde voor de realisatie van de competenties van de vijf modules.

De vier algemene en ondersteunende competenties worden niet doelgericht verbonden met de specifieke beroepscompetenties van de vijf modules, waardoor de jongeren in onvoldoende mate de noodzakelijke beroepshoudingen ontwikkelen en niet planmatig leren werken.

Op basis van de beperkte verantwoordingsstukken en gesprekken konden de beroepsgerichte competenties van de modules Aanvulwerk, Kassawerk, Klantencontact, Presentatietechnieken en Verkoop niet worden beoordeeld. Uit dat beperkte verantwoordingsmateriaal kon enkel worden afgeleid dat de bezoeken aan winkels en winkelcentra vooral een kennismaking met het winkelgebeuren beogen, in plaats van de inoefening van beroepsgerichte competenties, eigen aan de vijf modules. Ook het recente initiatief om een winkelsimulatie op te zetten, getuigt niet van een doelgerichte aanpak. Noch de voorbereiding, noch de uitvoering gebeurden op basis van de nodige referentiekaders en werksystemen.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De uitrusting en de beschikbare leermiddelen ondersteunen de competentieontwikkeling in onvoldoende mate. De ICT-uitrusting is te beperkt: het geringe aantal pc's en de beschikbaarheid van slechts één elektronische kassa belemmeren een doelgerichte en vlotte werking. Bovendien is de ligging van het vaste klaslokaal ten aanzien van de voorraadruimte en de gesimuleerde beperkte winkelhoek niet ideaal om de beroepsgerichte vaardigheden en de module-overschrijdende trajecten te begeleiden. Voor de module Presentatiewerk ontbreken etalagekasten, opmaakboxen en voldoende klein materiaal.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatiepraktijk is onvoldoende afgestemd op de competenties. De reproductie van kennisaspecten wordt bevraagd via toetsen, terwijl attitudes en praktijkopdrachten los van elkaar en op een traditionele manier worden beoordeeld, zonder daaraan criteria te koppelen. Los van de vorderingen van de leerlingen, wordt op het einde van elke trimester een (eind)proef georganiseerd. Die keuze is niet alleen ondoeltreffend, maar ook inefficiënt.

De besluitvorming over de toekenning van de (deel)certificaten is onvoldoende transparant en onderbouwd. De voorwaarde in verband met het geïntegreerd doorlopen van de componenten leren en werkplekleren wordt afgetoetst, maar

soms worden certificaten uitgereikt op basis van de werkervaring, evenwel zonder dat de competenties in voldoende mate aan bod kwamen in de BGV. Het rapport bevat amper informatie over de competentieontwikkeling. Daarentegen biedt het heel wat commentaar over houding en gedrag. Over de competentiebeheersing, namelijk het samenspel van functionele kennis, vaardigheden en attitudes, wordt niet doeltreffend gerapporteerd. Het rapport vertoont tevens een gebrek aan transparantie en perspectief voor de jongeren. Het verduidelijkt niet aan welke competenties de leerlingen werken, noch welke ze al dan niet behaald hebben.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het onderwijsproces, doorgaans uitgaande van een klassikale aanpak, sluit niet aan bij de principes van de modulaire opleidingsstructuur en bij individueel maatwerk. Het nodige inzicht en de systematiek ontbreken om per module de competenties en de deelcompetenties doelgericht in functionele kennis, vaardigheden en attitudes om te zetten en vandaar uit, op maat van individuele jongeren, aangepaste oefeningen en opdrachten aan te bieden. Doorgaans worden de tewerkgestelde jongeren door de BGV-leraar driemaal bezocht. Het resultaat van de opvolging is terug te vinden in het individueel alterneringsplan. Doordat transparante criteria ontbreken om de competenties te beoordelen, beperken de vaststellingen zich tot een omschrijving van de (werk)attitudes. Competentiegerichte werkpunten worden zelden geformuleerd.

**Bereikte resultaten met
 inspanningsverplichting**

De opleiding telt op het ogenblik van de doorlichting 17 jongeren, van wie 13 leerlingen een voltijds engagement realiseren. Onder hen realiseert één leerling vrijwilligerswerk, zeven leerlingen zijn altemnerend tewerkgesteld en drie leerlingen werden hiervoor aangemeld. Zij volgen ook tijdelijk een extra sollicitatietraining. Daarnaast werkt één leerling in een brugproject en vier leerlingen werden hiervoor aangemeld. Een leerling volgt een voortraject. Het voltijds engagement scoort goed, maar rekening houdend met de leeftijd en de geruime tijd dat heel wat jongeren in het CLW zijn ingeschreven, soort de altemnerende tewerkstelling alsnog matig.

3.1.1.9 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

Het centrum streeft in voldoende mate de vakoverschrijdende eindtermen bij haar leerlingen na.

Beleid
Doelgerichtheid
Doeltreffendheid
Ondersteuning
Ontwikkeling

De visie en planning voldoen. Er zijn hiaten wat betreft de gerichtheid op alle VOET in alle leerlingengroepen. De bijdrage van de projecten en van de activiteiten is met een inventaris in kaart gebracht. Het centrum toont hiermee aan dat het nastreven van de VOET veeleer impliciet in de werking van het centrum zit vervat. Het centrum heeft duidelijk aandacht voor een brede vorming in een multiculturele samenleving. De inspanningsverplichting voor VOET wordt opgevolgd via een screening van de algemene vorming en de opleidingen. Een planning voor het georganiseerd nastreven van de VOET ontbreekt. Het centrum heeft getracht een beeld te krijgen op welke eindtermen waar en door wie worden geïntegreerd.

De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. De communicatie met de teamleden over de VOET verloopt via een visietekst en via een inventaris. Het centrum levert planmatige inspanningen voor het nastreven van de VOET. De leraren worden aangemoedigd om extramuros activiteiten te organiseren, zodat de leerlingen met diverse elementen van het maatschappelijk leven kunnen kennismaken. De meeste leraren zijn eveneens betrokken bij de uitwerking van de projecten en activiteiten waardoor er een vrij breed draagvlak wordt gecreëerd.

Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt niet systematisch en geeft niet voldoende aanleiding tot bijstellingen. Het nastreven van de VOET binnen de algemene en de beroepsgerichte vorming wordt niet voldoende in kaart gebracht. Het is onduidelijk hoe en in welke mate de VOET een aandachtspunt vormen tijdens de invulling van het voltijds engagement in de diverse trajecten en projecten.

Het centrum neemt een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en de effectiviteit ervan zijn beperkt. Drie schooljaren geleden werd een pedagogische studiedag besteed aan de VOET. Vanaf dit schooljaar bewaakt een beleidsmedewerker de implementatie en de uitvoering van de VOET. De VOET maken tevens deel uit van de agenda van de vakgroepen.

Uitvoering
Lichamelijke gezondheid en
veiligheid
Socio-economische
samenleving

Socioculturele samenleving

De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De aandacht voor de socioculturele samenleving is inherent aan de visie en de werking van het centrum. Het leerlingenpubliek bestaat uit een heterogene mix van nationaliteiten, talen en culturen. Zowel de leraren als de trajectbegeleiders hebben aandacht voor de opinies, waarden en normen in de verschillende sociale en culturele groepen. Het centrum heeft initiatieven ontwikkeld om de samenhang binnen de schoolcontext te bevorderen. De organisatie van een dagelijks ontbijt is hiervan een voorbeeld, hoewel het rendement van dit initiatief voor verbetering vatbaar is. Het constructief omgaan met de verschillende culturen, waarden en opvattingen behoort tot de dagelijkse schoolwerking.

Lichamelijke gezondheid en veiligheid

De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Deze context wordt zowel binnen de algemene vorming als binnen een aantal activiteiten nagestreefd. Een aantal thema's voor de algemene vorming zijn afgestemd op gezondheid, voeding, verkeer en veiligheid. Het centrum organiseert ook activiteiten en projecten die bij deze context aansluiten, zoals een aanbod van naschoolse sportactiviteiten en het rijbewijs op school. Veiligheid is een thema dat vooral tijdens de beroepsgerichte vorming en de tewerkstelling aan bod komt.

3.1.2 Voldoet het centrum aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Voldoet

De school controleert systematisch de toestand op vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Dat blijkt uit de dagelijkse controle uitgevoerd door de technisch adviseur coördinator, de regelmatige rondgang door de preventieadviseur, de thematische rondgangen door de arbeidsgeneesheer en de audit door de overkoepelende preventiedienst van de Don Bosco-scholen. De inspectie door FOD-Waso in juni 2012 was de aanleiding voor verschillende verbeteringsacties. De school heeft aan de tekorten gewerkt volgens het opgelegde stappenplan. De school maakt duidelijk gebruik van de analyses door deskundigen. Zij beschikt over een degelijk uitgewerkt masterplan om tegemoet te komen aan de tekorten die beschreven zijn in diverse verslagen en die nog niet zijn weggewerkt. De niet weggewerkte vaststellingen geformuleerd in de verschillende verslagen, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Uit de wijze van aanpak toont de school dat zij aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en dat zij snel maatregelen treft in afwachting van een definitieve oplossing. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoort en wegwerkt, naast de proactieve acties door het nemen van bewarende maatregelen als voorlopige oplossing, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet het centrum aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4 BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Loopbaanbegeleiding

Doelgerichtheid	Het CLW schreef over verschillende aspecten van de loopbaanbegeleiding van de jongeren een visie uit, namelijk over de trajectbegeleiding, het voltijds
Doeltreffendheid	engagement, de tewerkstelling en de spijbelproblematiek. Deze doelgerichte visies werden nog niet omgezet in operationele doelen.
Ondersteuning	
Ontwikkeling	

Het schoolreglement bevat de procedure voor de inschrijving, de intake, de screening, de trajectbepaling tot en met de trajectbegeleiding. Bij aanmelding wordt ze aan de jongeren en hun ouders toegelicht. Aan het personeel wordt de procedure geregeld gecommuniceerd tijdens het plenum (personeelsvergadering) en de klassenraden. Op uitvoeringsniveau wordt ze vooral gedragen door de trajectbegeleiders, met betrokkenheid van de CLB-medewerkers en in mindere mate van de leraren PAV en BGV.

Uitgaande van de brede visie op trajectbegeleiding en de opvattingen van de Don Bosco-pedagogie voorziet het CLW in zes trajectbegeleiders, van wie het brede takenpakket in een functiebeschrijving vastligt. Zij staan allen in voor een vaste groep jongeren en behartigen het hele proces van hun loopbaanbegeleiding. Ze nemen daartoe diverse rollen op: ze fungeren als vertrouwenspersoon van de jongeren, coachen hen naar werk toe, bemiddelen bij conflicten, fungeren als tussenpersoon die contacten legt met overheden, advocaten, schuldbemiddelaars, Deze veelomvattende opdracht beoogt de ontwikkeling van de persoonlijkheidsvorming van de jongeren, opdat ze zouden uitgroeien tot personen die in staat zijn aan het economische en maatschappelijk leven te participeren. Om die rol waar te maken streven de trajectbegeleiders, binnen een cultuur van overleg, naar een individuele ondersteuning en opvolging van elke jongere. Dit is een keuze die vruchten afwerpt.

Het CLW spant zich in om het voltijds engagement en de trajectbepaling planmatig aan te pakken. Bij de inschrijving krijgen de jongeren en hun ouders toelichting over het opleidingsaanbod, de doelstelling en de organisatie van het stelsel van leren en werken en over het gevraagd engagement. Bij de effectieve inschrijving wordt informatie ingewonnen over de sociale situatie en de afgelopen schoolloopbaan van de jongeren, onderschrijven ouders en jongeren het voltijds engagement en maken zij een voorlopige keuze voor een opleiding.

Het CLW ondersteunt bij de start van het schooljaar het onthaal van nieuwe leerlingen met persoonsgebonden en infrastructurele kennismakingsspelletjes. Aansluitend volgt de inschrijving van de jongeren in het trajectvolgsysteem van de VDAB en start de screeningsfase, die doelgericht uitgewerkt is. Zo biedt het volwaardige en gevarieerde activiteitenaanbod binnen en buiten het CLW ruime mogelijkheden om kennis te maken met de jongeren en hun interesses en om hun sterktes en zwaktes in kaart te brengen. Tegelijk wordt ook een aantal algemene attitudes beoordeeld aan de hand van een driepuntenschaal.

Het zijn vooral de trajectbegeleiders en sinds dit schooljaar ook geïnteresseerde leraren die op basis van de gegevensverzameling en de screeningsresultaten overgaan tot de inschaling en de bepaling van het trajectadvies voor de invulling van het voltijds engagement en het samenstellen van de groepen voor AV. Het trajectadvies heeft enkel betrekking op de component werkplekleren, terwijl de leercomponent amper of niet aan bod komt. Bovendien wordt de gegevensanalyse en het resultaat van inschaling niet teruggekoppeld naar de leden van de klassenraad. Het CLW toonde niet aan op welke manier de ingewonnen informatie op basis van het screeningsdocument voor AV en de opdrachten voor BGV wordt ingezet voor de trajectbepaling voor de component leren en voor het opmaken van individuele leertrajecten van de jongeren. Dat tekort heeft alleszins een negatieve impact op de fases van de trajectbepaling voor de component leren. De opleidingstrajecten voor BGV en de leertrajecten voor AV worden doorgaans los van elkaar bepaald door de individuele leraren. Hier ligt ook een van de oorzaken van drie naast elkaar sporende trajecten en het gebrek aan doelgericht overleg. Het driesporenbeleid en het gebrek aan kruisverbanden hypothekeren niet enkel het maatwerk en de effectieve trajectbegeleiding, maar ook de relevante onderbouwing van de studiebekrachtiging. De samenhang tussen BGV en de invulling van de component werken is afhankelijk van de opleiding wel groeiende. Recentelijk werden binnen de miniklassenraden ook stappen gezet om de samenhang tussen BGV, AV en de component werk te versterken.

De trajectbegeleiders zijn actief betrokken bij het overleg over de leerlingen die zich in een POT bevinden. Op het ogenblik van de doorlichting gaat het slechts om één leerling. De trajectbegeleiders staan ook in voor de begeleiding en opvolging van leerlingen in voortrajecten en brugprojecten. De gesprekken worden geregistreerd in het volgsysteem. Vaak blijkt dat leerlingen niet onmiddellijk een verband leggen tussen het voortraject of het brugproject en latere tewerkstelling.

De trajectbegeleiders staan in voor de toeleiding en de begeleiding van de jongeren op de werkvloer, terwijl de leraren BGV zich driemaal per schooljaar komen vergewissen van de competentieontwikkeling van de jongeren. De bevindingen worden teruggekoppeld op de (mini)klassenraden en in de rapporten. Ze hebben betrekking op attituden, veeleer dan op de specifieke beroepsgerichte competenties.

Het multidisciplinair overleg en de multidisciplinaire samenwerking worden onvoldoende aangestuurd en voltrekken zich veeleer informeel. Het onderzoek naar de verschillende opleidingen vertoont dan ook een geschakeerd beeld. In geval de alternering tussen de opleiding in het CLW en de tewerkstelling doeltreffend is, wordt doorgaans een degelijk opleidingsniveau bereikt. Wanneer daarentegen een voltijds engagement ontbreekt of de alternerende tewerkstelling zwak is, is het opleidingsniveau vaak navenant.

Het CLW volgt de aanwezigheden nauwlettend op en speelt kort op de bal. Het aanwezigheidspercentage analyseert ze nog niet systematisch. Uit de telling van het aantal afwezigheden blijkt dat tijdens de maand oktober ongeveer 77 % van het aantal leerlingen effectief aanwezig was. Tijdens de doorlichtingsweek was slechts 69 % van het aantal leerlingen effectief aanwezig en kwam ongeveer 15 % te laat. Het percentage afweziggen was sterk afhankelijk van de opleiding en varieerde van 16 % voor de opleidingen in de verzorgingssector, 33 % in de houtopleidingen, 35 % in de opleidingen Winkelbediende, Goederenbehandelaar en Schilder-decorateur tot 40 % in de voedingsopleidingen. Deze resultaten tonen aan dat meer kwaliteitsbewaking aangewezen is.

Het aantal leerplichtige leerlingen t.o.v. het aantal niet-leerplichtige leerlingen bedroeg op het einde van het vorige schooljaar 39 % -18 jarigen en 61 % +18 jarigen. Het CLW behaalde toen voor de invulling van het voltijds engagement een rendement van nagenoeg 80 %, terwijl het rendement op het moment van de doorlichting rond de 64 % schommelde. Op de toeleiding van de jongeren naar werk wordt sterk ingezet. Wanneer het CLW op volle toeren draait, uit zich dat in een rendement van 52 % reguliere tewerkstelling en nagenoeg 9 % tewerkstelling in brugprojecten, doorgaans altemnerend van aard. Daarnaast is ongeveer 3 % van de jongeren niet onmiddellijk beschikbaar en 6 % is nog te oriënteren. Voorts doorloopt 6 % van de jongeren een persoonlijk ontwikkelingstraject (POT) en 6 % een voortraject. In vergelijking met de Vlaamse referentiegegevens realiseert het centrum een behoorlijk rendement.

Het CLW besteedt ruime aandacht aan de loopbaanontwikkeling van zijn jongeren, maar in essentie wordt die nog niet centrumbreed en te weinig doeltreffend verwezenlijkt. In het algemeen is kritische zelfreflectie onvoldoende in de werking ingebed, waardoor de aanpak van de loopbaanbegeleiding voor de component leren niet doelmatig verloopt. Bovendien hypothekeert het gebrek aan operationele en meetbare doelen een betrouwbare effectmeting. Om deze procesindicator in zijn geheel te optimaliseren, staan alle trajectbegeleiders open voor systematische kwaliteitszorg en desgevallend voor bijsturing, al is die garantie niet altijd van toepassing voor de andere trajectbetrokkenen.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid	Het centrum tracht binnen haar visie op evalueren in te spelen op de cultuur van leren en werken die gericht is op een brede evaluatiepraktijk voor het nastreven van een volwaardige kwalificatie voor elke jongere. Vorig schooljaar beoogde het centrumbeleid het kader aan te reiken voor een gezamenlijk gedragen evaluatiebeleid via de organisatie van een pedagogische studiedag. De visie werd nog niet voldoende geconcretiseerd in operationele doelen en duidelijke richtlijnen voor de betrokken vakgroepen en teamleden. De betrachting om de leerlingen permanent te evalueren is voorlopig nog niet vertaald in een transparant en valide evaluatiekader. Een representatief samengestelde werkgroep heeft dit schooljaar de taak de evaluatie-en rapporteringspraktijk verder uit te werken. Deze werkgroep wordt hierin bijgestaan door de pedagogische begeleiding.
Doeltreffendheid	
Ondersteuning	
Ontwikkeling	

De te beoordelen competenties zijn opgesplitst in een trajectplan voor de algemene vorming met de leerplandoelen en een voor de beroepsgerichte vorming met de opleidingsdoelen van de betrokken opleiding. De leraar registreert welke doelstelling elke leerling ingeoefend dan wel verworven heeft. Voor de beroepsgerichte vorming gebeurt de permanente evaluatie op basis van observaties, de beoordeling van de werkopdrachten en op schriftelijke evaluaties. De koppeling van de evaluatie en de werkopdrachten aan de te verwerven competenties is niet evenwichtig en transparant uitgewerkt. In sommige opleidingen worden elke dag alle deelcompetenties aangevinkt zonder een duidelijke link met het beheersingsniveau. De evaluatie is meestal in onvoldoende mate afgestemd op de te verwerven competenties. Eerder uitzonderlijk wordt voor elke te verwerven competentie geregistreerd of de leerlingen deze al dan niet hebben ingeoefend of in welke mate ze deze al beheersen. Voor de algemene vorming is de evaluatie gebaseerd op observaties en het uitvoeren van opdrachten. Een competentielijst wordt na elke lesdag aangevuld met de aangereikte competenties en een beoordeling over het al dan niet bereikt hebben van deze competenties. De criteria waarop deze beoordeling berust, zijn echter niet eenduidig bepaald, gezamenlijk afgesproken en geconcretiseerd in meetbare doelen.

Het centrum heeft wel een visie op het gebruik van evaluatiegegevens als deel van het leerproces van de leerlingen, maar in de onderwijspraktijk zijn hiervan weinig signalen zichtbaar. Op het einde van elk trimester organiseert het centrum een summatieve evaluatieperiode. Enerzijds is hiervan het doel de behandelde competenties summatief te evalueren, maar anderzijds worden de resultaten ervan in het verlengde gezien van de permanente evaluatie. Meestal wordt slechts een beperkt aantal leerplandoelen geëvalueerd in deze summatieve toetsing en is deze evaluatie onvoldoende of niet gebaseerd op individuele leertrajecten.

De delibererende klassenraad komt samen op het einde van elk trimester om mogelijke studiebekrchtigingen toe te kennen. De klassenraad kan zich hiervoor echter niet baseren op voldoende valide evaluatiemateriaal. Daarnaast worden de mogelijkheden tot een tussentijdse studiebekrchtiging nog niet voldoende benut. De beoordeling van de leerhouding en een aantal algemene attitudes vormen een vast onderdeel van de evaluatie en de rapportering. Deze elementen spelen regelmatig een doorslaggevende rol binnen de studiebekrchtiging. Ook het begeleidend rapportcommentaar bevat meestal alleen een beoordeling van de attitudes.

Taalachterstanden en lesuitval zijn belemmerende factoren die het prestatieniveau verlagen. Positieve punten zijn de aandacht voor proces- en productevaluatie. De cesuur en de criteria zijn echter niet transparant.

**Inbreuk(en) op
regelgeving**

De motivering van de studiebekrchtiging voldoet niet aan de vigerende regelgeving (zie omzendbrief SO/2008/08 rubriek 11.1.1).

5 ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM

Het onderzoek naar het algemeen beleid van het centrum levert volgende vaststellingen op.

Besluitvorming,	Het CLW is het jongste centrum binnen de Vlaamse Gemeenschap. Het vierde
Kwaliteitszorg,	tijdens het afgelopen schooljaar zijn tienjarig bestaan. Het CLW kende een
Leiderschap,	permanente groei en telt nagenoeg 140 leerlingen.
Visieontwikkeling	De leiding van het CLW werd toevertrouwd aan een coördinator, die het vierde
	schooljaar in dienst is en sinds dit schooljaar bijstand kreeg van een adjunct. Het
	schoolbestuur en de schoolleiding kenden de coördinator een relatieve
	beleidsruimte toe, waardoor ze binnen de geldende beleids- en beheersstructuur
	een vrij autonome en op haar doelpubliek afgestemde werking kan ontwikkelen.

Bij haar aantreden nam de centrumleiding de tijd om zich te oriënteren op de eigenheid van het opvoedingsproject van Don Bosco, de specificiteit van de centrumwerking en het jongerenpubliek. Gaandeweg ontwikkelde ze een participatief beleid, dat onder meer uitgaat van het opvoedingsproject en inspeelt op de toenemende noden en de veranderende behoeften van de jongeren. Het proces van de tot stand gekomen visie op het “CLW Don Bosco Woluwe” is daarvan een goed voorbeeld. Ook de betrokkenheid van het centrumteam bij de ontwikkeling van andere visieteksten zijn stappen om de doeltreffendheid te versterken. Voor heel wat personeelsleden vormen deze visieteksten een inspiratiebron om de jongeren doorheen het opleidingsproces te begeleiden. Bij gebrek aan concrete doelen, actieplannen en een implementatiestrategie met tijdspad gebeurt de begeleiding vaak naar eigen vermogen en goeddunken, wat leidt tot een gebrek aan gezamenlijke doelgerichtheid en aantoont dat de centrumleiding op cruciale punten een te afwachtende houding aanneemt. Recentelijk werden aandachtspunten voor het schooljaar 2013-14 ontwikkeld, maar op uitvoeringsniveau zijn daarvan nog geen concrete sporen terug te vinden.

De implementatie van de veelvuldige vernieuwingen in het deeltijds onderwijs (onder meer de invoering van het nieuwe decreet betreffende het stelsel van leren en werken, de invoering van de modularisering) worden op het niveau van de onderwijskundige processen onvoldoende aangestuurd en opgevolgd. Er ontbreken onder meer doeltreffende individuele leertrajecten en een transparante en betrouwbare evaluatie-, deliberatie- en rapporteringspraktijk.

De centrumleiding spant zich in om het welbevinden en de betrokkenheid van het heterogene en multiculturele jongerenpubliek en het personeel te verhogen. Het dagelijks ochtendontbijt voor jongeren en leraren draagt daartoe zeker bij, al vormt de inbedding in het curriculum en de bestede reguliere onderwijstijd een aandachtspunt. De centrumleiding onderhoudt ook talrijke externe contacten voor de invulling van het voltijds engagement. Ze realiseert netwerking die de ontwikkeling van het centrum ondersteunen. Zo worden de ontwikkelingen in het Brusselse Hoofdstedelijk gewest en ook daarbuiten nauwgezet opgevolgd en selectief benut voor de verdere uitbouw van het CLW.

Naast de decretaal verplichte participatieorganen, bieden het plenum, het vak- en opleidingsoverleg, de cel trajectbegeleiding, de (mini)klassenraden en de thematische werkgroepen voldoende inspraakmogelijkheden om de besluitvorming te versterken. Door de beperkte sturing van de onderwijskundige processen, wordt het inhoudelijk overleg onvoldoende doelgericht ingevuld. Hierdoor worden niet altijd de juiste accenten gelegd en is het besluitvormingsproces niet altijd doeltreffend.

De centrumraad vormt een doeltreffend forum voor informatiegaring en -uitwisseling. Hij vormt tegelijk het kompas voor de uitbouw of afbouw van het opleidingsaanbod, hoewel de geldende programmastop daarop een rem zet.

Conform het stelsel van leren en werken zette het CLW samenwerkingsverbanden op voor de invulling van het voltijds engagement van de jongeren, onder meer met het Projectencentrum van Don Bosco, met de groep Intro, met bedrijfssectoren en werkgevers. De samenwerking met deze organisaties en met de werkgevers verloopt doelmatig en de effecten zijn gunstig.

Op het vlak van de systematische kwaliteitszorg staat het CLW nog aan het begin van een ontwikkelingstraject. Zelfevaluatie krijgt aandacht via de jaarlijkse reflecties van de denktank, al worden noch de gehanteerde referentiekaders als maatstaf gebruikt, noch alle fasen van de kwaliteitscirkel doorlopen. Het reflectieproces is ook te weinig gericht op het curriculum van de jongeren. Het CLW maakt de decretale opdracht om de eigen onderwijskwaliteit systematisch te onderzoeken en te bewaken nog onvoldoende waar.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM

6.1 Wat doet het centrum goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De uitrusting voor de opleidingen Schilder-decorateur en Magazijnmedewerker.
- Het bereiken van een aanzienlijke invulling van het voltijds engagement.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De brede zorg voor de leerlingen.
- De aandacht voor attitudevorming.
- Het begeleiden van de loopbaan van de jongeren binnen de component werken.
- Het begeleiden van de jongeren naar een tewerkstelling en het rendement van de tewerkstelling.
- Het engagement en de betrokkenheid van heel wat personeelsleden.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het netwerken en het opvolgen van de ontwikkelingen in het Brusselse Hoofdstedelijk gewest en daar buiten.
- De aandacht voor het welbevinden van de leerlingen.

6.2 Wat kan het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het organiseren en realiseren van de opleidingscompetenties voor de opleiding Machinaal houtbewerker.
- Het implementeren van de modulaire opleidingsstructuur en het vertalen van de competenties in met progressie opgebouwde oefeningen en opdrachten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het bepalen en opmaken van individuele leertrajecten voor de component leren.
- Het afstemmen van oefeningen en opdrachten op de competenties.
- Het aansluiten van de evaluatie- en rapporteringspraktijk bij de leerplandoelstellingen en de competenties.
- Het implementeren van een breed en gedragen talenbeleid.
- Het aanpakken van de doeltreffendheid van de spijbel- en afwezigheidsproblematiek.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het koppelen van visie aan krachtlijnen, het operationaliseren en het opvolgen ervan.
- Het aanwenden van de schooltijd.
- Het systematisch onderzoeken en bewaken van de onderwijskwaliteit.

6.3 Wat moet het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor project algemene vakken en moderne vreemde talen op het niveau van de tweede graad, de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad (opvolging inspectie).
- De realisatie van de competenties voor de opleiding Keukenmedewerker (opvolging inspectie).
- De realisatie van de competenties voor de opleiding Interieurbouwer (opvolging inspectie).
- De realisatie van de competenties voor de opleiding Winkelbediende (opvolging inspectie).

Wat betreft de regelgeving

- Het toekennen van het certificaat van Verzorgende aan leerlingen die de competenties bereiken conform de omzendbrief SO/2008/08, rubriek 12.1 .
- De motivering van de studiebekrachtiging in de notulen van de klassenraden conform de omzendbrief SO/2008/08, rubriek 11.1 .

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Aanvuller	x	x
Bestuurder heftruck	x	
Bestuurder reachtruck	x	
Interieurbouwer	x	x
Kassier	x	x
Keukenmedewerker	x	x
Kok	x	
Logistiek helper in de zorginstellingen	x	
Machinaal houtbewerker	x	
Magazijnmedewerker	x	
Schilder	x	
Schilder-decorateur	x	
Verkoper	x	
Verzorgende/zorgkundige	x	
Winkelbediende	x	x

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **08-11-2016** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Monique Van der Straeten de inspecteur-verslaggever	Gert VAN DER SCHUEREN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van het centrum	